

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır ili, Kulp ilçesinde bulunan ve Taş Köprü olarak bilinen Geliyê Godernê Vadisi üzerine Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında planlanan Silvan Barajı Hidroelektrik Santrali'nin faaliyete geçmesiyle birlikte Kulp, Lice, Silvan ve Hazro sınırları içerisinde bulunan 50 köyün ve şelalelerin yok olacağı, tarihi ve ekolojik Geliyê Godernê vadisinin de sular altında kalacağına yönelik haberler basına yansımıştır. Geliyê Godernê Vadisi, dünya mirası olabilecek kadar zengin bir ekosisteme, kültürel bir yapıya ve tarihsel bir geçmişe sahip doğal bir alandır. Barajın su tutması ile yok olacak alanda hem tarihi hem de ekolojik kıyım, daha barajın yapımı bitmeden yaşanmaya başlamıştır. Su tutacak vadiye köprü yapılacağı öğrenilirken vadiyi birbirine bağlayacak köprünün her iki tarafına ise karakol yapımına başlanmış, tarihi vadiye ve şelaleye girişler askerler tarafından yasaklanmış, yapılacak köprü için vadinin içerisinde bulunan taşların dinamitler ile patlatıldığı öğrenilmiştir. Barajın sular altında bırakacağı yerler devlet tarafından kamulaştırılırken ailelerin açtığı davalar sürmektedir. Silvan Barajı'nın faaliyete geçmesiyle Kulp'ta su altında kalmayan yerler ise kuraklaştırılmaktadır. Vadide Hazro ve Kulp yolu boyunca binlerce ağaç kesilmiştir. Kulp ve Şenyayla arasında vadide yer alan ve Kulp çayı üzerinde bulunan HES'ler nedeniyle de tarım arazileri kurumuştur. HES'lerin su tutması nedeniyle çöle dönüşen vadi, ovada tarım yapan çok sayıda çiftçiye büyük zarar vermektedir. Ayrıca Kulp çayında bulunan binlerce balık türü de geçiş yolları açılmaması sebebiyle telef olmuştur.

Bu bağlamda;

1- Geliyê Godernê vadisinde yapımı başlanan barajların ve bölgedeki HES'lerin yol açacağı tahribatlar konusunda bölge halkı yeterince bilgilendirilmiş midir? Bu konuda yaptığınız çalışmalar nelerdir?

2- Geliyê Godernê vadisine yapılacak barajların ve bölgedeki HES'lerin çevreye olan olumsuz etkileri nelerdir? Kısa, orta ve uzun vadede etkileri araştırılmış mıdır? Bu sonuçları kamuoyuyla paylaşmayı düşünüyor musunuz?

3- Bu barajların ve HES'lerin bu alanlarda yaşamını sürdüren yurttaşlara ne gibi faydası dokunacaktır?

4- Barajların yapılacağı bölgelerde kaç köy, köprü, han, kale, cami, değirmen, kilise kalıntısı, bahçe, tarım alanı ve mera alanı su altında kalacaktır?

5- Yapımına başlanan barajın Kulp, Lice, Silvan ve Hazro sınırları içerisinde bulunan 50 köyü sular altında bırakacağı doğru mudur? Elli köyün etkilenecek olması demografik yapıyı bozmayacak mıdır?

6- Barajların yapılacağı bölgede yaşayan kaç insan yaşam alanlarını terk etmek zorunda kalacaktır? Buna dair bir proje geliştirilmiş midir? Bu insanlar için belirli bir alan istimlak edilmiş midir?

7- Barajlarla birlikte Geliyê Godernê vadisinde kaç canlı türü yok olacaktır? Buna dair alınan önlemler nelerdir?

8- Kulp çayındaki binlerce balığın telef olmasına yol açacak şekilde balık geçiş yolu neden açılmamıştır?

9- Söküm, atık ve çevresel maliyetler hesaplandığında barajlardan daha verimli enerji türleri varken Geliyê Godernê vadisini sular altında bırakmanın gerekçesi nedir? Bu tür uygulamalar yerine yenilenebilir alternatif enerji kaynağı arayışınız var mıdır? Doğa ve çevre dostu güneş enerjisi, rüzgâr ve jeotermal enerji türleri ile ilgili Bakanlığınız ne tür çalışmalar yapmaktadır?

10- Söz konusu barajlar esasen güvenlik politikaları kapsamında mı yapılmaktadır? Vadiyi birbirine bağlayan köprünün her iki yanına karakol yapılmasına neden ihtiyaç duyulmaktadır? Vadiye girişler neden yasaklanmıştır?

11- Barajın toplam maliyeti ne kadardır?

12- Silvan barajı yapımı nedeniyle kamulaştırılan kaç taşınmaz olmuştur? Her biri yönünden kamulaştırma bedeli ne kadardır?